

BLUMENTÁL

Ročník XXVI

Číslo 10

Október 2015

Všetci do zbrane!

Najskôr chcem poznamenať, že nie som krvavý revolucionár ani deštruktívny anarchista, možno občas trochu recesista, preto vás chcem upokojiť, že názvom dnešného úvodníka nikoho nevyzývam na revolúciu či vojnu, ale je to skôr pozvánka na „vojenskú prehliadku“, v ktorej chcem poukázať na niektoré spirituálne zbrane, ktorými ako kresťania disponujeme v našom duchovnom arzenáli. Rád by som totiž v prebiehajúcom **Roku zasväteného života** poukázal na štyri prejavy ľudovej zbožnosti, ktoré sa v Cirkvi spropagovali vďaka reholiam, a zároveň chcem v určitých bodoch voľne nadviazať na niektoré myšlienky zo septembrového úvodníka. V ňom som zdôraznil výnimočnosť osobnosti sv. Františka z Assisi a jeho rehole v otázke konfrontácie, ale aj dialógu medzi kresťanstvom a islamom.

Práve v tomto mesiaci, keď si 4. októbra pripomenieme sv. Františka, chcem opätovne pripomenúť, že to bola jeho čistá duša a ušľachtilý charakter, ktoré urobili dojem na tureckého sultána. Na Františkovi videl, že to nie je prefikovaný špión, ani úskočný diplomat alebo šikovný vojenský stratég a taktik. Spoznal v ňom zrelého Božieho muža a úprimné Božie dieťa. Sv. František pri nikom nemusel predstierať svoju detinskosť a prostoduchosť. On bol preniknutý evanjeliovou jednoduchosťou. Ako vieme z cirkevnej histórie a duchovnej teológie, františkánskej rehole vďaka za jasličky a pobožnosť Križovej cesty.

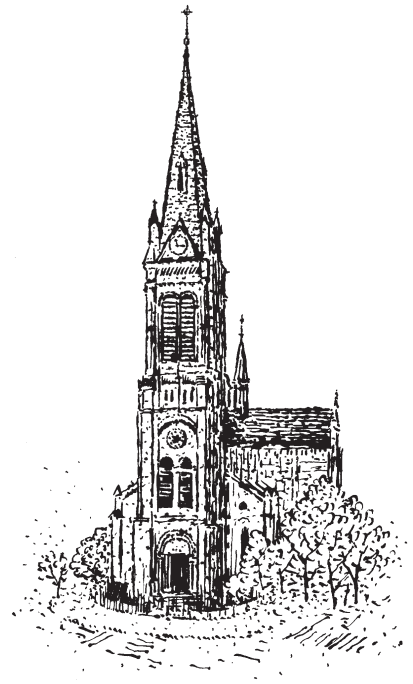
Direktórium o ľudovej zbožnosti a liturgii uvádza, že už od 13. storočia začal zvyk stavania betlehemov, resp. budovania živých betlehemov. Impulz na to dal sám sv. František, keď na Vianoce v r. 1223 pripravil v Grecciu prvé jasličky. Aj týmto spôsobom chcel s bratmi a miestnymi ľuďmi prežívať vianočnú radosť z pokorného príchodu Spasiteľa na tento svet a čerpať z pokoja, ktorý prináša betlehemské dieťa všetkým ľuďom dobrej vôle. Nielen pobožnosť pri jasliach, ale aj *Križová cesta* je odrazom františkánskej spirituality. Tu je dobré spomenúť, že v r. 1224 – necelý rok po jasličkovej pobožnosti, bol sv. František stigmatizovaný, a ešte viac prežíval tajomstvo Kristovho vtelenia aj cez kontempláciu Kristovho kríža a utrpenia. Pri adorácii Kristovho kríža upadol sv. František do duchovného vytrženia. Táto črta františkánskej duchovnosti – úcta k svätému krížu sa preniesla aj na jeho rehoľné spoločenstvo.

Ešte predtým, ako v r. 1342 zriadili Kustódiu Svätej zeme, mohli otcovia františkáni prevziať starostlivosť o jeruzalemskú Via crucis (konkrétne piate zastavenie – r. 1229), a neskôr na základe dekrétu sultána Bibarsa II. im v r. 1309 dovolili začať žiť vo Večeradle, v bazilike Božieho hrobu a v Betleheme. Samozrejme, čo pútnici tam v tých búrlivých a nebezpečných časoch boli ojedinelým zjavom. To, čo nemohli nábožní kresťania absolvovať v ďalekej Svätej zemi, snažili sa prežívať a preniesť do svojich domácich končín. Hoci sa pôstna pobožnosť Križovej cesty formovala a vyvíjala po stáročia, v súčasnej podobe (14 zastavení a smer od Pilátovho paláca k Božiemu hrobu) ju poznáme až v 17. storočí zo Španielska, odkiaľ ju horlivo šírila iná časť františkánskej rodiny (kapucíny) do Francúzska, Talianska a ďalších krajín. Spočiatku mali dovolené zriaďovať Križové cesty iba vo františkánskych chrámoch, až pápež bl. Pius IX. toto privilegium rozšíril aj na ostatné kostoly.

Okrem úcty k tajomstvu Kristovho Vtelenia a Utrpenia, ktorú aj formou jasličiek a pobožnosti Križovej cesty v pohnutých časoch pestovali duchovní synovia serafínskeho svätca, chcem poukázať na dva prejavy mariánskej úcty spojené s týmto októbrovým časom, za ktoré vďačíme iným dvom reholiam: redemptoristom a dominikánom. Je to **úcta k Matke ustavičnej pomoci a pobožnosť sv. ruženca**.

Popri aktuálnom **Roku zasväteného života** a blížiacom sa **Roku milosrdenstva** prebieha menej nápadným spôsobom **Jubilejný rok Matky ustavičnej pomoci**. Hoci pôvod milostivého obrazu – ikony Matky ustavičnej pomoci je neznámy, po prenosení z Kréty bol tento obraz od r. 1499 v rímskom kostole sv. Matúša a tam ho takmer 300 rokov uctievali. Po zničení kostola zostala ikona v zabudnutí v malej kaplnke. Až kronikár rehole redemptoristov, ktorá medzitým kláštor odkúpila, zistil, aký duchovný klenot sa v nich ukrýva. Ikonu zreštaurovali a na žiadosť pápeža bl. Pia IX., ktorý si želal, aby otcovia redemptoristi úctu k tomuto obrazu rozšírili po celom svete, ikonu 26. apríla 1866 opäť vystavili na verejné uctievanie v kostole sv. Alfonza v Ríme na frekventovanej ceste Via Merulana medzi Lateránskou bazilikou a najstarším mariánskym chrámom Santa Maria Maggiore. Popri starobylej a krásnej modlitbe *Pod tvoju ochranu sa utiekame si v našom chráme, ktorý mimochodom tiež zdobí kópia tejto ikony, uctieваме Matku ustavičnej pomoci každú stredu osobitnou modlitbou: Ó, Matka ustavičnej pomoci, ikona lásky, tvoj súcitný pohľad na naše utrpenie a na Ježišovo utrpenie nás zveruje do Otcovej lásky. Pomôž nám, aby sme o tebe hovorili ešte viac a boli misionármi dobrého, krásneho a radosného života podľa evanjelia. Otvor nám srdcia na volanie ľudí bez nádeje, kým všetci uveria. Nač nás uvažovať vo svojom srdci o Slove a konať to, čo od nás žiada tvoj Syn, náš Vykupiteľ.*

(Pokračovanie na s. 7)

Najkrajší deň? Dnes.

Najväčšia prekážka? Strach.

Najľahšia vec? Mýliť sa.

Najväčšia chyba? Vzdať sa.

Koreň všetkého zla? Sebeckto.

Najlepšie rozptýlenie? Práca.

Najväčší neúspech? Strata odvahy.

Najlepší odborníci? Deti.

Najzákladnejšia potreba? Komunikácia.

Najhlbšia radosť? Byť užitočným druhým.

Najväčšie tajomstvo? Smrť.

Najhoršie vlastnosti? Zlá nálada.

Najnebezpečnejší človek? Klamár.

Najhorší pocit? Hnev.

Najkrajší dar? Odpustenie.

Najdôležitejšie inštitúcie? Rodina.

Najlepšia cesta? Tá ktorá je správna.

Najpríjemnejší zážitok? Vnútny pokoj.

Najvládnejšie prijatie? S úsmevom.

Najlepší liek? Optimizmus.

Najväčšie uspokojenie? Splnená povinnosť.

Najspoľahlivejší zdroj sily? Viera.

Najpotrebnejší ľudia? Kňazi.

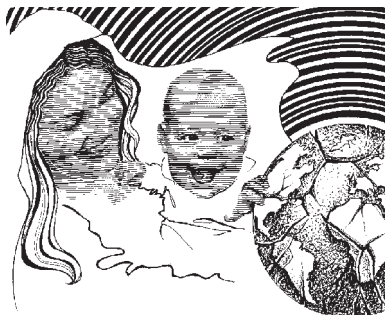
Najkrajšia vec na svete? Láska.

Bl. Matka Terézia

A OPĀŤ JE TU „RUŽENCOVÝ“ MESIAC

Do mesiaca, ktorý už tradične nazývame ružencovým, tento rok vstupujeme v čase udalostí, ktoré v mnohých vzbudzujú nielen otázky o budúcnosti, ale aj obavy a neistotu z toho, čo bude nasledovať. Plné médiá sú diskusiami politikov i laikov, spoločností aj jednotlivcov a návrhov, ako riešiť súčasnú krízovú situáciu v súvislosti s masou migrantov, z veľkej väčšiny moslimov, prinášajúcich nielen iné náboženstvo, ale aj inú kultúru do Európy, no nepočúť naliehavé prosby o modlitbu a výzvu: *Prichádza október, modlime a spojme svoje sily v modlitbe ruženca.*

História hovorí o tom, ako v minulosti v ťažkých časoch brali naši predkovia do rúk ruženec s vedomím, že v tejto modlitbe je záchrana. Dejiny svedčia o mnohých víťazstvách, ktoré si generácie pred nami vymodlili a doslova „vybojovali“, keď sa s vierou vložili do rúk nebeskej Matky a s dôverou brali do rúk najväčšiu a najúčinnjšiu zbraň – ruženec. Pripomeňme si napríklad námornú bitku pri Lepante, oslobodenie Viedne od Turkov či Rakúska z ruskej okupácie a dve víťazstvá na Filipínach. Aj my dnes môžeme dosiahnuť upokojenie a odstránenie súčasného napätia vo svete ale aj u nás predovšetkým silou viery a modlitby. Akoby by sme zabudli, akú „veľkú moc má armáda, ktorá skôr ako meč drží v rukách ruženec“ (pápež Pius XI.). Veď celé národy sa zachránili v minulosti práve vďaka modlitbe ruženca.

Prečo ruženec?

Výzvou: Modlite sa ruženec nás naša nebeská Matka pozýva, aby sme spolu s ňou preživali to, čo kedysi sama prežívala so svojim Synom. Chce nás osobne sprevádzať a zasvätiť nás do všetkých udalostí a tajomstiev vykúpenia. „Chcete poznať Krista?“ pýta sa E. Rosetty. „Sú dve cesty: evanjelium a ruženec. Evanjelium hovorí, ruženec sa modlí“. A – „Ružencom vstupuje kresťanský ľud do Máriinej školy, ktorá ho uvádza do kontemplácie Kristovej tváre (Rosarium Virginis Marie 1), mohli sme si prečítať v úvodníku v Světle z 9. októbra 2011, z ktorého sme vybrali aj nasledujúce myšlienky.

Ako vieme z histórie, modlitba posvätného ruženca sa nezrodila v mysli človeka, ale nám ju odovzdala sama Božia Matka. Je to modlitba celkom jedinečná, pretože spája ústnu a vnútornú – kontemplatívna modlitbu, Jej časť, ktorú vyslovujeme slovami, je niečo ako vzne-

šený chorál, v ktorom zaznievajú tie motívy, ktoré svätá Panna počula z úst archanjela, a ktoré obsahovali to vzácne Božie poslanstvo, ktoré jej doniesol, a ktoré doplnila jej svätá príbuzná. A na tomto pozadí nám sama Mária predstavuje svojho milovaného Syna od prvých okamihov počatia až po jeho krutú smrť a konečné oslávenie. „Každý Zdravas ruženca nám pripomína, že Boh, hoci je večne blažený, neváhal z lásky k hriešnikom stať sa človekom v tele Panny Márie“ (J. H. Newman).

Ruženec je tá najúčinnjšia a najjednoduchšia modlitba, ako urobiť z každého domu „Boží dom, akým bol domček v Nazarete“ (Danilo Veneruso). Pokiaľ to tak bolo, žili rodiny v požehnanom pokoji a radosti. Stretania sa s Máriou a jej Synom dokázali rozjasniť všetko temné, rozptýliť nezhody a dodať silu, aby nasledovali túto svätú dvojicu na ceste k nebeskému Otcovi. Modlitba ruženca, ktorú sa modlí celá rodina, je chvíľou, kedy celé rodinné spoločenstvo si môže uvedomiť, že to je naozaj privilegovaná chvíľa ich života, povedal jeden teológ. Mnohých ťažkostí, ktoré dnes prežívajú rodičia so svojimi deťmi, by mohli byť ušetrení, keby sa s nimi od malička modlili ruženec. Dnes nahradila modlitbu televízia. Ľudia nemajú čas na spoločnú modlitbu, pretože sa im zdá, že bez televízie sa nedá žiť. A je to práve naopak. Rodina veriaci rodina katolíkov, ktorá denne večer zasadne k spoločnej modlitbe ruženca v tomto mesiaci, bude sa po jeho skončení čudovať, ako mohla bez spoločnej modlitby existovať. „Zasievaj ruže tejto modlitby a všetko ti rozkvitne...“ (C. Cremona). Nestačí azda kresťanom, že pri všetkých mariánskych zjaveniach v posledných storočiach sa na nás Panna Mária obracia vždy s prosbou, aby sme konali pokánie a modlili sa ruženec? To, čo zachráni ľudstvo, nie je ľudská múdrosť, ale obnovená viera v Ježiša Krista. A ruženec je modlitba, podľa ktorej sa meria stupeň našej viery. Toľko z citovaného článku.

Benedikt XVI. o modlitbe ruženca

Emeritný pápež Benedikt XVI., ešte ako známy teológ a kardinál J. Ratzinger, napísal v jednej zo svojich kníh o svojom osobnom vzťahu k modlitbe ruženca, kde poukazuje na to, ako je táto „ľudová zbožná úcta“ základným prameňom pre dušu, ktorá z neho čerpá vnútorný pokoj a tichosť.

Modlitba ruženca je meditatívna niť. Jej rytmické opakovanie ukolíše dušu, prenáša na ňu pokoj, kým sústredenie sa na slová, najmä na Máriinu postavu a na obrazy Krista, ktoré sa postupne otvárajú pred našimi očami, zbavujú dušu starostí a umožňujú jej pozdvihnúť pohľad k Bohu.

Ruženec nám v skutočnosti vracia tú pôvodnú múdrosť, ktorá dobre vie, že opakovanie je dôležitý komponent modlitby a meditácie. Tento rovnaký rytmus nás ukolíše a upokojí. Nie je dôležité, aby sme sa sústreďovali na každé slovo, ale aby sme nechali pôsobiť pokoj, ktorý jednotvárný rytmus prináša. Nejde tu iba o prázdne slová, pretože prinášajú našim očiam a našej duši veľké obrazy a videnia, predovšetkým postavu Márie a cez ňu aj postavu Krista.

Ti, čo sa kedysi ruženec modlievali, obvykle celý deň tvrdo pracovali a po práci neboli schopní konať veľké intelektuálne modlitbové úkony. Potrebovali modlitbu, ktorá by im vrátila pokoj, aj ich trochu rozptýlila, zbavila ich starostí a poskytla útechu a posilu.

Skúsenosť s opakovaným rytmom zborovej modlitby ma priam unáša a naplnia mi dušu. Túto starodávnu skúsenosť kresťanstvo úplne prijalo, nie div, že sa modlitba ruženca stala takou populárnou pre každého, pre vzdelancov aj pre jednoduchých ľudí.

A tak, ako napísal Benedikt XVI., modlitba ruženca vnáša do duše pokoj, a práve to dnes potrebujeme. Vložme teda do rúk našej nebeskej Matky svoje problémy, neistotu a obavy, čo prinesie budúcnosť, splníme jej prosbu: Robte pokánie a modlite sa ruženec. Je našou patrónkou a ona si ochráni svoje deti nielen nás na Slovensku, ale v celej Európe, len musíme splniť jej výzvu.

Pripravila XD

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

Čas neúprosne letí. Vstupujeme do posledného štvrtého roka 2015. Všetci sme už za nami, ale mnoho ešte pred nami. Zamyslel som sa nad tým, ako dlho sme už spolu v tej Našej farskej univerzite, no priznám sa, ani sám poriadne neviem. Viem len jedno, že veľa je za nami, ale ešte viac pred nami. Prečo som si tak istý? Nuž parafrázoval by som slová Pána *taký dlhý čas som s vami a ešte ma nepoznáte?* (pozri Jn 14, 9): „*taký dlhý čas sme v škole Cirkvi a nielenže nepoznáme a nespoznávame náuku Pána*“, ako o tom svedčí skutočnosť, že ju nechávame prebijať sa ľudskými deformáciami. Neveríte?

Nedostali ste náhodou aj vy takýto email? Mne ako kňazovi ho preposlala osoba, ktorá by mala byť naozaj zbehlá v náuke Cirkvi, veď patrí do spoločenstva zasvätených osôb, a preto ma to zarmucuje ešte väčšmi. Spomínaný mail znie:

„AHOJ! Anjeli sa dozvedeli, že s niečím bojuješ. Hovorí, že už to končí a že dostaneš požehnanie. Ak veríš v anjelov, pošli tento odkaz, neignoruj ho, prosím, je to potvrdené. Večer sa vybaví dve záležitosti, ktoré Ťa upokojia. Nechaj všetko, čo teraz robíš a rozošli túto správu. Zajtra bude pre Teba s konečnou platnosťou najlepší deň. Boh Ti nikdy nesľubuje viac, než môžeš zvládnuť!!! Posielam Ti šesť archanjelov a Ty ich rozošli všetkým, ktorých máš rád. Za deväť minút sa stane niečo, na čo si čakal veľmi dlho. Pošli túto správu hneď ako ju dostaneš. Znie to asi divne, ale čím by sme boli bez viery? Pevne veríme, že niečo veľmi dobrého je na ceste. Dvadsať anjelov existuje. A tí, ktorí zatiaľ nemajú krídla, to sú priatelia a Ty si priateľ niekto, koho mám naozaj rád. Niečo krásneho sa prihodí Tebe a Tvojim blízkym...“

Keby som bol ironický, jednoducho by som to odbavil poznámkou, poznám troch archanjelov Michala, Gabriela a Raфаela, viem, že ich posielal Boh a ak by Boh bol ako krupier v kasíne, ktorý prihrnie požehnanie za posielanie archanjelov, tak to je už priveľa aj na mňa. Navyše, autor tohto „obľbováku“, lebo inak sa to nedá nazvať, by mi mohol vysvetliť, kto mu dal moc posielat anjelov či archanjelov! Toto právo si v dejinách neuzurpoval ani jeden svätec, ani pápež, ani žiadna iná autorita v Cirkvi. Autora tohto naozaj úbohého mailu a jeho širiteľa nechávam však bokom, lebo asi nemá význam s ním a s nimi diskutovať, ale čudujem sa všetkým, ktorí sa na to nechajú nachytať. Pripomínajú mi ľudí, ktorým ktosi telefonuje a oni utekajú a dávajú peniaze cudzím, lebo vnútri potrebujú peniaze a oni mu predsa chcú pomôcť a nevedomujú si, že ak vnútri chce peniaze, nech pride a poprosí starých rodičov o pomoc, no nežiada ich cez cudzích. Darmo však médiá upozorňujú, naša neprezieravosť alebo neprezieravosť starých ľudí je taká, že sa nestačíme čudovať. No a v oblasti náboženského života je to azda ešte horšie. Dostávame sa do pozície, keď

nami manipulujú autori horoskopov, šamani, veštkyne, astrológovia, najnovšie aj širitelia takýchto mailov, len sa nedáme viesť čistou náukou Ježiša Krista a Cirkvi ako strážkyne náuky Krista.

Ak si otvoríme *Písmo* a čítame ho, nachádzame v ňom mnoho zmienok o anjeloch. Anjelov, ktorí strážia raj, anjeli, ktorí bojujú za nás a s nami proti démonom, anjeli, ktorí sprevádzajú človeka na jeho cestách, anjeli, ktorí ohlasujú príchod Mesiáša, anjeli volajúci konkrétneho človeka k činom, anjela utešujúceho, jednoducho anjela – posla Božej blahozvesti. Anjeli, ktorých je v nebi na tisíce tisícov, a nie dvadsať; ktorí sú nebeské netelesné bytosti, zázračné obrazy Stvoriteľa a ich úloha je iná než tá načrtnutá v internetovom pamflete; duchovné bytosti žiariace rozumom, a nie bezduchou bytosťou ala džin z Aladinovej zázračnej lampy; čisti duchovia zapálení Božou láskou, ktorí nás vedú k prežívaniu tejto lásky na zemi, a nie k nájdeniu niečoho za deväť minút; sú žiarivými odleskami Božej nádhery a k nám prichádzajú ako lúč slnka, ktorý k nám prechádza a objíma celý duchovný svet, a nie iba tých, ktorí posielajú takéto a podobné nezmysly. Sú to bytosti rozprávajúce sa s Najvyšším v nemom úžase a potom učítelia ľudí v tajomných vnútorných inšpiráciách, sú to Boží vyvolení, ktorí obstáli v skúškach, a to je ich úloha. Sú vznešenými príkladmi pokory a poslušnosti, prví, čo adorujú Krista nášho Vykupiteľa a našej spoločnej Hlavy, sú súčasťou spoločenstva prvorodených, ktorí sú zapísaní v nebi, svätí duchovia žiariace lampy vókol Božieho trónu, neutíchajúce hlasy chválospevov Najsvätejšej Trojice, prečisté zrkadlá Božej slávy, plesajúci obdivovatelia Stvoriteľovho diela.

Tieto bytosti sú plesajúci obdivovatelia Stvoriteľovho diela, vrchní strážcovia pri spravovaní vesmíru, strážcovia medzi hviezdami priestorov (pozri Knihu zjavenia sv. Jána), sú prví ohlasovatelia dobrej zvesti a ochrancovia Svätej rodiny, horliví služobníci Syna človeka, žiariví ohlasovatelia veľkonočného Aleluja a prorockí ohlasovatelia druhého Pánovho príchodu. Sú to starostliví služobníci Kráľovnej neba a zeme, poslovnia Starého zákona, prozreteľní sprievodcovia vyvoleného národa a jeho prorokov, členovia a patróni svätej Cirkvi, Boží synovia radujúci sa s Otcou nad každým našim obrátením, ktorí ustavične adorujú

Najsvätejšiu Eucharistiu, vznešené vzory čnosti, pevci a učítelia božskej liturgie, netelesní svätí, zlatý rebrík medzi nebom a zemou, uvádzajúci duši na poslednom súde a strážcovia Božieho mesta, naši spoluobyvatelia budúceho kráľovstva. Naozaj úctyhodný výpočet toho čím sú títo nebeskí poslovnia, bytosti slúžiaci Bohu, ktoré on posielal.

Nikde som však nenašiel, že by Boh dal právo posielat anjelov ľuďom – iba on sám ich posielal. Nikde som nenašiel, ani v *Písme*, ani v angeológii (náuke o anjeloch), že by boli na základe akéhosi nášho rozposielania nositeľmi okamžitého šťastia a po deviatich minútach splnenia všetkých našich túžob. Verím, ako sme už spomenuli, že sú tisíce tisícov anjelov, a preto nie je pravdivé tvrdenie, že iba „dvadsať anjelov existuje“. A už vonkoncom je nezmyselné akési tvrdenie, „A tí, ktorí zatiaľ nemajú krídla, to sú priatelia a Ty si priateľ, niekto, koho mám naozaj rád. Niečo krásneho sa prihodí Tebe a Tvojim blízkym...“, pretože človek viery vie, že anjeli nemajú krídla, ako ani démoni nemajú rohy, kopytá a chvost!

Takže veľmi jednoznačne, naučme sa prežívať vieru na podklade Božieho zjavenia, a nie nejakých streštených mailov (a tu si musia svoju zodpovednosť udomiť všetci, a to aj rehoľné osoby, ktoré, verím, v bona fide – v dobrej viere – rozposielali takéto bludy, povery a demagogie! **Takže pri sviatku svätých anjelov strážcov 2. októbra skúsme sa naučiť vnímať anjelov ako významné bytosti, bytosti majúce za úlohu to, čo im Boh zveril: našu ochranu a pomoc pri záchranu našej večnosti**, ale aj seba ako bytosti, ktoré nemajú právo a moc tieto bytosti posielat. Preto vzmužme sa a **začnime byť konečne dobrými študentmi nielen v Našej farskej univerzite, ale hlavne v škole Ježiša Krista**, v škole, kde nás nekrmia falošnou náukou, ale pravým Božím slovom, slovom, ktoré má moc spasit naše duše.

Skúsme sa ponoriť do štúdia náuky Cirkvi o anjeloch a **nedajme sa miasť poblúdenými e-mailmi, ktoré nás zosmiešňujú v očiach sveta**, ale najmä pred nami samými. Možno by sme mali začať posielat také impulzy, ktoré pozdvihnú človeka k väčšej túžbe po dokonalom živote, než také, ktoré nám sľubujú pozemské výhody a zvädzajú z dobrej cesty nás i tých, ktorým ich posielame. Nebuďme nemúdri, ale múdri.

A malé odporúčanie na záver: azda preštudovať si – naozaj si preštudovať „dobre skriptum“ *V spoločenstve s anjeli, ktoré je určené všetkým, ktorí majú záujem o serióznu náuku o anjeloch v duchu učenia Katolíckej cirkvi*. Toto dielo s vreľým odporúčením kardinála Jozefa Ratzingera vyšlo v slovenskom jazyku v roku 2008. Nuž môj milý kolega, študent, študentka Našej farskej univerzity, vezmi a čítaj, a maily podobného znenia háď s odvahou do koša a nevenuj im čas. Nestoja za to! **Daniel Dian**

VECÍ STARÉ A NOVÉ

Počas tohto mesiaca sa v Ríme uskutoční štrnásťe riadne generálne zasadanie Biskupskej synody (4. – 25. októbra), o ktorom sme vás už informovali v predchádzajúcom čísle. Bude sa konať na tému *Povolanie a poslanie rodiny v Cirkvi a v súčasnom svete*. Biskupi, zástupcovia biskupských konferencií z celého sveta, zamerajú sa na hľadanie konkrétnych praktických usmernení pre pastoráciu ľudskej osoby a rodiny v súčasnom svete. Táto významná udalosť nám dáva príležitosť zamyslieť sa nad manželskými vzťahmi, ktoré sa zvlášť v našej dobe stali krehkými, v duchu Pánových slov: *Preto sa každý zákonník, ktorý sa stal učeníkom nebeského kráľovstva, podobá hospodárovi, ktorý vynáša zo svojej pokladnice vecí nové i staré* (Mt 13, 50).

Najznámejšie biblické príklady stroskotaných manželských vzťahov sa spájajú s hriechmi dvoch kráľov – Dávida a Herodesa II. Keď sa raz večer kráľ Dávid (1040 – 970 pred Kr.) prechádzal po streche svojho paláca, uvidel z nej kúpať sa krásnu ženu. Bola to Betsabe, Uriášova manželka. Dal ju priviesť a obcoval s ňou. Keďže počala, kráľ Dávid dal úkladne zavraždiť v boji jej manžela Uriáša, ktorý bol kráľovým verným a bohabojným vojakom (porov. 2 Sam 11 – 13). O skoro tisíc rokov neskôr kráľ Herodes (20 r. pred Kr. – 39 r. po Kr.) dal zasa uväzniť sv. Jána Krstiteľa, Pánovho predchodcu, lebo ho napomínal: *Nesmieš žiť s manželkou svojho brata!* Neskôr dal Jána sťať (porov. Mk 6, 14 – 29; Mt 14, 1 – 12; Lk 3, 19 – 20; 9, 7 – 9).

Dejiny nám ponúkajú veľa príkladov stroskotaných manželstiev. Kardinál Walter Brandmüller (1929), bývalý predseda Pápežského výboru pre historické vedy, spomína vo svojej štúdií s názvom *Jednota a nerozlučiteľnosť manželstva: od stredoveku po Tridentký koncil* nešťastné rozhodnutie Lothara II. (835 – 869). Tento franský kráľ sa rozhodol prepustiť svoju zákonitú manželku Theutbergu. Chcel sa druhýkrát oženiť so svojou dovtedajšou konkubínou Waldradou, s ktorou žil spoločne ešte pred uzavretím manželstva a ktorá mu porodila syna Huga a niekoľko dcér. Spor sa vyostřil natoľko, že franská armáda dokonca zaútočila na Rím a ohrozovala samého pápeža Mikuláša I. (860 – 869), ktorý zásadne a jasne odsúdil Lotharov pokus uzatvoriť druhé manželstvo skôr, než by sa celá záležitosť spravodlivo vyjasnila. Ďalej ho pápež napomenul, že sa správal zle aj voči Waldrade. Koncom roka 863 mu napísal: „Toľko si ustupoval pu-

dom svojho tela, až si dal krídla svojej žiadostivosti. A tak ty, ktorý si ustanovený viesť svoj ľud, si sa stal príčinou zničenia mnohých“. Hoci pápež Mikuláš uznal vinnou aj Waldradu, považoval ju skôr za obeť Lotharových chýtok. V roku 867 napísal list kráľovmu strýkovi Ludovitovi Germanikovi, v ktorom ho prosí, aby presvedčil Lothara nielen o tom, aby znovu vzal k sebe svoju zákonitú manželku Theutbergu a vrátil jej všetky práva (čo sa už medzičasom stalo), ale aby s ňou vo všetkých smeroch zaobchádzal ako so svojou manželkou. „Čo je platné, pýta sa pápež, že Lothar viac fyzicky nechodí k Waldrade, keď v duchu k nej naďalej odchádza; a čo je platné, že je fyzicky od Waldrady odlúčený, keď vnútorne je s ňou naďalej spojený? Ani o Theutberge nemožno povedať, že je spokojná s fyzickou prítomnosťou manžela, ktorý s ňou netvorí duševnú jednotu, pretože Waldrada má naďalej nad ním moc, akoby ona bola kráľovnou!“ (*Výtrvať v Kristovej pravde. Manželstvo a sväté prijímanie v Katolíckej cirkvi*, Robert Dodaro (zost.), Bratislava: Konferencia biskupov Slovenska, Kežmarok: Kanet, 2015, s. 108 – 114.)

V týchto vyjadreniach pápeža Mikuláša sa ozývajú Pánove slová z Reči na vrchu: „Počuli ste, že bolo povedané: *Nescudzoložíš!* (Ex 20, 14) *No ja vám hovorím: Každý, kto na ženu hľadá žiadostivo, už s ňou scudzoložil vo svojom srdci* (Mt 5, 28). Sv. Augustín, biskup v Hippo a učiteľ Cirkvi (354 – 430), k tomu vo svojej *Reči o pastieroch* dodáva: „Nevošiel do jej spálne, ale už hýri v spálni svojho vnútra.“

Kardinál W. Brandmüller na konci svojej vyššie spomenutej štúdie okrem iných historických príkladov uvádza ten

najznámejší. Anglický kráľ Henrich VIII. (1491 – 1547) chcel, aby bolo vyhlásené za neplatné jeho (nepochybné platné) manželstvo s Katarínou Aragónskou (1485 – 1536), lebo sa chcel oženiť s dvornou dámou Annou Boleynovou (1501 – 1536). S týmto úmyslom sa v roku 1534 vyhlásil tzv. supremačným aktom (*Supremacy Act*) za hlavu Anglikánskej cirkvi, aby sa vymanol spod právomoci pápeža, o ktorom predpokladal, že by mu neumožnil naplniť jeho úmysel. Väčšina cirkevných a svetských predstaviteľov v Anglicku podpísala kráľovo rozhodnutie. Proti nemu sa postavili iba sv. Ján Fisher, rochesterský biskup (1469 – 1535), sv. Tomáš Morus (1477/1478 – 1535), londýnski kartuziáni, vetvy žobravých rádov a niektoré šľachtické rodiny. Sv. Ján Fisher, sv. Tomáš Morus a londýnski kartuziáni podstúpili mučenícku smrť. Mnohí svedkovia pravej viery zakúsili tvrdé prenasledovanie alebo upadnutie do chudoby. Pápež Klement VII. (1523 – 1534) sa snažil rôznymi zdržaniami a s využitím rôznych diplomatických prostriedkov dať kráľovi Henrichovi možnosť uznať svoju chybu a kajať sa, ale márne. Pápeža nezastrašila ani hrozba oddelenia Anglicka od Cirkvi. Kardinál W. Brandmüller uzatvára svoju historickú úvahu týmito slovami: „Postoj Klementa VII., ktorý napriek smutným a vážnym následkom ostal verný pravde viery a na žiadosť kráľa odpovedal svojím slávnym *non possumus* [nemôžeme], možno zaradiť medzi tie najhrdinskejšie udalosti z dejín pápežstva“. (*Výtrvať v Kristovej pravde. Manželstvo a sväté prijímanie v Katolíckej cirkvi*, s. 120 – 121.)

Ani my *nemôžeme* poprieť „staré“ pravdy o nerozlučiteľnosti manželstva a o hriechu (cudzoložstva alebo iného)! Na základe nášho krstného poslania, ponorenia do Krista Pravdy (porov. Jn 14, 6), sme povinní „nanovo“ čítať „staré“ pravdy, „nanovo“ sa nimi nechať osloviť, „nanovo“ si ich osvojovať a „nanovo“ o nich vydávať hodnoverné svedectvo aj za cenu mnohých obiet, ba až mučeníckej smrti. Takýmto spôsobom môžeme i máme prispievať k budovaniu a šíreniu pravej kultúry medziľudských, manželských a rodinných vzťahov.

ThDr. Michal Vivoda

ČO JE TO EUCHARISTIA?

Niekedy veriacim, ktorí chodia na sväté omše pravidelne a celkom často položíť otázku, či mi vedľa povedať, čo je to Eucharistia. Otázku teda neadresujem „matrikovým kresťanom“, no odpovede, ktoré vo väčšine prípadov počujem, ma zarazila, ba až smutne šokujú. Nezáriedka počujem odpoveď, že „Eucharistia je „...tá oplátka, čo dáva farár ľuďom...“, alebo „Eucharistia, to je to biele, čo ukazuje farár pri oltári...“, alebo „Eucharistia je tá zlatá vec, čo sa dáva na oltár, ľudia pri nej kľacia a dymí sa pri tom...“...

Je až zarážajúce, aká veľká a elementárna nevedomosť panuje u mnohých veriacych – nie však u všetkých, pretože, najmä tí starší vedľa povedať, že „Eucharistia je Božie telo“ – presne tak, ako ich

to učili voľakedy dávno na hodinách katechizmu. Keby sa aj dnes na hodinách náboženstva menej hralo a vymaľovávalo či pozeralo menej filmov a viac sa učil katechizmus, možno aj mladší by vede-

li pohotovejšie reagovať na otázku, čo je Eucharistia.

Uvedomujem si, že učený nikto z neba nespadol a preto využijem aj túto možnosť, a aspoň v krátkosti bez odbor-

ných slov sa pokúsím čitateľom objasniť slovo Eucharistia. Viem, že existuje príslovie „Opakovanie je matka múdrosti“, a preto nepovažujem za hanbu ani pre tých, čo to vedia, možnosť zopakovať a pripomenúť si niektoré skutočnosti.

Čo znamená slovo Eucharistia?

Slovo Eucharistia počujeme nesmierne často v kostole pri svätej omši, napríklad aj v homíliách, ale stretáme sa s ním i pri rôznych pobožnostiach či v modlitbách. Vieme však, čo toto grécke slovo znamená, čo vyjadruje? Vieme doceniť, akú má Eucharistia pre nás kresťanov katolíkov hodnotu? Určite mnohí to vedia, ale zo skúsenosti viem, že sú aj takí katolíci, ktorí ho nie príliš dobre chápu, ba niektorí ani len poriadne nepočuli vysvetlenie, čo výraz Eucharistia znamená.

Najskôr je dobré objasniť samé slovo. Eucharistia pochádza z gréckeho slova **Eucharistein** (εὐχαριστεῖν), čo znamená ďakovať. Teda hneď, keď budeme počuť slovo Eucharistia, môžeme si ho v mysli preložiť ako slovenské ďakovanie, **vzdávanie vďaky**. Následne, ak rozumieme, čo Eucharistia znamená, oveľa ľahšie porozumieme aj tomu, prečo sa aj svätej omši hovorí Eucharistické slávenie – pretože pri svätej omši ďakujeme a vzdávame vďaky Bohu, za všetky jeho dobrodenia.

Eucharistia – Oltárna sviatosť

Práve pri svätej omši prichádza k tajuplnému premeneniu bežného chleba na Kristovo telo a prirodzeného vína na Kristovu krv. To, čo sa na oltári premení po slovách kňaza, nazývame Eucharistické podoby, Eucharistické dary, alebo skrátene „Eucharistia“. Teda premenený chlieb a víno na Kristovo telo a krv sa nazýva Eucharistia, lebo za tieto dary ďakujeme Bohu, že nám nimi nasycuje dušu.

Eucharistia, inými slovami aj Oltárna sviatosť, nie je nejaký ľudský výmysel či predpis Cirkvi. Sám Ježiš Kristus v predvečer svojho umučenia zhromaždil svojich apoštolov v jeruzalemskom večeradle, kde ustanovil Oltárnu sviatosť,

keď vzal do rúk chlieb, dobrorečil, lámalo a dával svojim učeníkom hovoriac: *Vezmite a jedzte, toto je moje telo* a pri kalichu s vínom povedal slová: *Vezmite a pite z neho všetci, lebo toto je moja krv. Toto robte na moju pamiatku*. Sám Pán Ježiš na Zelený štvrtok (teda pri Poslednej večeri) nám dal najväčší dar, ktorý máme čo najčastejšie prijímať. Moc a príkaz na každodenné konanie Eucharistie (teda vďakyvzdávania) a sprostredkovanie veriacim Oltárnu sviatosť, dal Ježiš najskôr svojim apoštolom, následne táto moc prešla na biskupov a na kňazov v Cirkvi. Oltárna sviatosť je ozajstné telo a krv Pána Ježiša. Veď on sám povedal: *Kto bude jesť moje telo a piť moju krv, bude mať večný život a bude vzkriesený v posledný deň*.

Po slovách premenenia sa navonok s chlebom a vínom nič neudeje: farba, chuť, vôňa, hmotnosť i podoba vína a chleba sa nezmenia. Ale zmení sa vnútorná podstata tohto chleba a vína, keďže v Oltárnej sviatosti začne byť prítomný živý Kristus so svojim osláveným telom a krvou. Teda pri svätom prijímaní neprijímame len nejakú oplátku, ale živého Krista!

Aký má zmysel ustanovenie Oltárnej sviatosti?

Prvý je ten, že Boh je láska a Boh chce byť neustále s nami. Chce medzi nami prebývať. Boh všetko koná z lásky: z lásky nás stvoril, z lásky nás vykúpil, z lásky nás zachováva pri živote. A z lásky nám daroval aj Oltárnu sviatosť, aby aj po svojom nanebovstúpení ostal stále s nami – ako to čítame aj v evanjeliu: *Budem tu s vami až do skončenia sveta*. Preto Boh prebýva v bohostánkoch našich chrámov a čaká nás, aby sme sa mu poklonili, aby sme ho prosili a aby sme mu ďakovali – *eucharisteim* – aby sme Bohu vzdávali vďaky.

Druhým dôvodom ustanovenia Oltárnej sviatosti je, aby sme si denne spriatmovali obetu vykúpenia, ktorú Bohu priniesol Boží Syn. Človek často zabúda, že to naša ľudská vlastnosť. A nebyť den-

no-denného slávenia Eucharistie, mohlo by sa stať, že by sme na vykupiteľské dieľo Ježiša zabudli. Preto máme tento prevzácny dar – teda samého Krista – aby sme mu vzdávali vďaky – *eucharistein* – za jeho obetu na kríži...

A tretím dôvodom ustanovenia Oltárnej sviatosti je ten, že týmto pokrmom sýtíme svoju dušu. Ako telo potrebuje pokrm pre svoj život, aj naša duša potrebuje duchovný pokrm, Oltárnu sviatosť – Eucharistiu. Sväté prijímanie je teda najužšie spojenie človeka s Bohom, lebo človek prijíma Boha do svojho vnútra.

Sväté písmo a Ježišove slová

Uvažujme, čo je napísané v 6. kapitole Jánovho evanjelia, keď Ježiš povedal zástupom: *Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta*. Tu Ježiš jasne hovorí o Eucharistii. Židia to v tej chvíli nedokázali pochopiť a pri počúvaní Ježišových slov sa začali medzi sebou hádať a hovorili: *Ako nám tento môže dať jesť svoje telo?!*

Ale Pán Ježiš znovu potvrdil svoj predchádzajúci výrok slovami: *Veru, veru, hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život. Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj. Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Toto je ten chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto je tento chlieb, bude žiť naveky*.

Milí čitatelia, sám Ježiš, svojimi slovami hovorí o obrovskej sile a o veľkých prisľúbeniach pre tých, čo budú úctivo a s vierou prijímať Eucharistiu, teda Oltárnu sviatosť. Takto sa človeku dostáva nesmierne duchovné Bohatstvo, ktoré nás všetkých posilňuje na našej cesti na zemi.

Preto ďakujeme všemohúcemu Bohu, že pre nás pripravil toto nevidané duchovné bohatstvo a prosme Boha, aby sme vedeli často a s láskou prijímať Eucharistiu ako posilu pre našu dušu.

Stanislav Čúzy, kaplán

ČNOSTI

V nasledujúcich číslach nášho časopisu sa, milí čitatelia, budeme venovať čnostiam. Na úvod si teda položíme otázku: čo je čnosť, alebo, čo sú čnosti? Katechizmus Katolíckej Cirkvi hovorí, že „Čnosť je trvalá a stála dispozícia konať dobro. Umožňuje človeku nielen konať dobré skutky, ale aj dávať z seba samého to najlepšie...“ (KKC 1803).

Podľa Katechizmu poznáme ľudské a božské čnosti, pričom medzi ľudské čnosti zaraďuje rozvážnosť, spravodlivosť, mravnú silu a miernosť. My sa však (aj v nasledujúcich číslach) budeme venovať božským, čiže teologálnym čnostiam, ktoré sú základom, dušou a charakteristickou vlastnosťou morálneho konania kresťana. Božské čnosti sú tri: viera, nádej a láska... (pozri: KKC 1804 – 1813)

Viera ako božská čnosť

Rodič, manželský partner či dobrý priateľ sú tí, ktorým dôverujeme. Potom je tu širší okruh ľudí, ktorí síce nie sú nám takí blízki, no môžeme sa na nich spoľahnúť. Napokon máme okolo seba aj ľudí, ktorí o nás síce nestoja, no ak by sme ich veľmi prosili, nakoniec by nám poskytli žiadanú pomoc v núdzi práve

tak, ako nespravodlivý sudca pomohol vdove, ktorá podľa podobenstva z evanjelia na neho naliehala: Lk 18, 1 – 8.

Dôveru k ľuďom možno prirovnávať k dôvere k Bohu, ktorý je nielen našim Stvoriteľom, ale je aj našim Pánom a Spasiteľom. A predsa je niekedy ťažké veriť, že Bohu na nás záleží, že on sa o nás stará v jednotlivých detailoch života. Pán Ježiš poznal pochybnú ľudské srdcia, a tak vyslovil otázku: *Nájde syn človeka vieru na zemi, keď príde?*

Dnes hovoríme o viere. Viera nám nielen pomáha v živote, lež je nevyhnutná na spásu: *Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; kto neuverí, bude zatratený!* Mať túto Božskú čnosť viery znamená, že pomocou Božej milosti prijímame ako pravdivé všetko to, čo nám Boh zjavil.

Vynára sa však otázka, ako nám Boh dáva niečo poznať? Od príchodu Pána Ježiša sa Boh dáva ľuďom poznať cez Cirkev. To, čo Boh zjavil v zhode so Svätým písmom a Posvätnou tradíciou, **Cirkev predkladá veriť**.

Viera neznamená, že určitú pravdu musíme pochopiť ľudským rozumom. Hoci k niektorým pravdám viery prídeme uvažovaním, veriť znamená, že pravdu prijímame od Boha. **Viera je našou odpoveďou Bohu, ktorý sa dáva poznať**.

Viera ako odpoveď Bohu sa netýka len nášho rozumu ale aj našej vôle. Vyžaduje nielen intelektuálne mať niečo v rozume, ale aj v srdci. Je to **oddanie sa Bohu**.

Viera je **dar**. Vnútorou pohnútkou k viere je vždy Božia milosť účinkujúca v našom vnútri. Vonkajšou pohnútkou

môže byť zázrak, svedectvo hrdinského života, stálosť Cirkvi a pod.

No aj keď je viera dar, vyplývajú nám z nej aj **povinnosti**: poznať svoju vieru, uznávať Učiteľský úrad Cirkvi, veriť pevne a horlivo, robiť úkony viery, vyznávať, šíriť a chrániť ohrozenú vieru.

Pripomeňme si niektoré **hriechy proti viere**: ateizmus, ktorý je odmietnutím viery v Boha; apostáza čiže verejný a aktívny odpad od viery; heréza čiže odmietanie niektorých právd viery; schizma čiže určitá disciplinárna nejednota s Cirkvou. Ak veríme, čo nám Cirkev predkladá veriť, spomínané hriechy sa nás netýkajú. Ale sú aj ďalšie previnenia proti viere: zapretie viery – ak predstieram neveru; poverčivosť – ak verím ako od Boha to, čo nie je od Boha; dobrovoľné pochybovanie o viere – teda pochybo-

vanie, keď sa neusilujem hľadať pravdu. **Častý hriech dnešných (sekulárnych) čias je indiferentnosť** prinášajúca cynickú ľahostajnosť a chladný nezaujem.

Na jednej duchovnej obnove som zažil zaujímavú dynamiku. Každý účastník mal zviazané oči a mal skočiť dole z múrika. Ostatní ho mali pri páde vždy zachytiť. Ale ten skok nebol veru ľahký, išlo o to, či naozaj dôverujeme svojim priateľom. Nik nespadol, každého zachytili.

K Bohu však máme prechovávať väčšiu dôveru ako voči tým, ktorým dôverujeme. Veď on sa nám v Ježišovi Kristovi ukázal ako náš najlepší a najmocnejší spoločník, ktorý nás v živote chce zachytiť svojou láskou. Kiež nás naše poznanie Boha naplní bezhraničnou dôverou a privedie k večnej spásy. **Ján Sitár, kaplán**

ROZHOVOR PO ROKOCH - NÁVRAT, AJ KEĎ LEN ČIASŤOČNÝ

Začiatkom leta sme vo farských oznamoch zachytili správu, že sa náš bývalý pán kaplán vdp. Marián Bér vracia do Blumentálu, aj keď nie naplno, aspoň čiastočne. „Skalni Blumentálci“ sa potešili, veď s nami prežil roky, počas ktorých sa zapísal do srdca mnohých a mnohí sme ho sledovali aj po odchode z našej farnosti – seminár, TV LUX teraz naplno a teraz aj rekreačno-duchovné pobyty s veriacimi... No on nezabúdal na Blumentál, občas prichádzal pomáhať pri svedení a nie krátky čas pravidelne aj po odchode prispieval do nášho farského časopisu. Boli sme zvedaví, ako otec Marián prežíval čas po odchode z našej farnosti, a tak sme ho požiadali o rozhovor.

● **Nás Blumentálcov, dôstojný pán, zaujíma, ako ste prežili roky v seminári ako prefekt. Čo bola Vaša úloha, alebo všeobecne: aká je úloha prefekta kňazského seminára?**

– Priznám sa, že preloženie z Blumentálu nebolo pre mňa prekvapením, lebo ako kaplán som tu už bol dlho. No prekvapením pre mňa bolo ďalšie pôsobisko, a to kňazský seminár. Služba prefekta, ku ktorej ma Pán prostredníctvom otca arcibiskupa požíval, spočíva vo vonkajšej formácii bohoslovcov. Do určitej miery to vyzerá ako vychovávateľ. Rozdiel je v tom, že prefekt spolupracuje s rektorom seminára a priamo vstupuje do života budúcich kňazov. Vedie s nimi formačné rozhovory, vníma ich po vonkajšej stránke, ako sa správajú, ako reagujú v rôznych situáciách, kontroluje ich disciplínu a poriadok. V konečnom dôsledku sa potom vyjadruje k súcosti seminariarov na kňazskú či diakonskú vyviačku.

● **Napĺňala Vás táto práca?**

– Práca formátora v kňazskom seminári môže byť vždy zaujímavá už aj preto, že pracuje prevažne s mladými ľuďmi. Aj mňa táto služba napĺňala. Jednak preto, že som mal určitý „duchovný komfort“, keďže som sa snažil byť na programe s bohoslovcami. Teda bol čas na modlitbu, meditáciu a podobne. A okrem toho aj chlanci boli neraz pre mňa určitým povzbudením. Na miestach, kde som sa aj ja pripravoval pred rokmi na prijatie sviatosti kňazstva, boli pre mňa svedectvom túžby byť raz dobrými a svätými kňazmi. Plní nádeje,

zápalu a odhodlania neraz aj oni „formovali“ mňa.

● **Koľko bohoslovcov prešlo takto „cez Vaše ruky“?**

– Ťažko to presne zrátať. Bol som prefektom šesť rokov, a presne šesť rokov trvá formácia v seminári. Jedni odchádzali, ďalší prichádzali. No a keď je v priemere v každom ročníku tak šesť až osem bohoslovcov, tak to môžeme spoločne aspoň približne zrátať ☺.

● **Popri tom Vás bolo vidieť v televízii LUX. Aj v Blumentáli ste pracovali s deťmi, mávali ste sväté omše s účasťou detí... Preto „KLBKO“?**

– S TV LUX som čiastočne spolupracoval už aj počas kaplánskych čias v Blumentáli. Ale to len tým, že som slúžieval ranné sväté omše a sem-tam som ako hosť šiel do nejakej relácie. Postupne sa vyvinul projekt s Klbkom pre deti. To bolo tiež zaujímavé. Po jednej ranej svätej omši ma oslovili z produkcie, či by som to neskúsil. Že len jednu sériu, teda 13 častí. Relácia Klbko už predtým bežala. No z jednej série sa vyvinuli aj ďalšie, a tak mi to nejako „prischlo“. Práca s deťmi ma vždy napĺňala už aj v Blumentáli. Na sväté omše za účasti detí v nedele o 10,30 h som vždy rád spomínal. Na deti, ako sa vedeli zapojiť do liturgie, na ich úprimné pohľady a aj odpovede, a priznám sa, že to mi v seminári trochu chýbalo. Isteže, Klbko nie je natáčané s deťmi, ale keďže je to relácia hlavne pre deti, bola to pre mňa vždy výzva.

● **Ako reagujú deti, boli ohlasy detí na túto reláciu?**

– Reagujú neraz veľmi úprimne. Po-

stavička Klbko totiž neostáva len pred kamerami, ale boli sme aj na stretnutí a v programe s deťmi v cirkevných materských školách či v školách. Ale neraz sa mi stane, že aj na rôznych miestach, kde som bez Klbka, ma deti oslovia: „Ahoj, otec Marián, kde máš Klbko?“ Bolo to napríklad na národnej púti v Šaštine, kde som dvom kamarátom Klbka musel vysvetliť, prečo Klbko neprišiel na púť. ☺

● **Teraz ste sa stali riaditeľom klubu priateľov TV LUX. Čo môžu televízni diváci očakávať v najbližšom čase od úseku, ktorý vediete?**

– To sa udialo 1. decembra 2014. Vytvorili sme akýsi „trojzáprah“. Vo vedení TV LUX je programový riaditeľ, konateľ a riaditeľ klubu priateľov. Najskôr sme mysleli, že sa to dá zvládnuť spolu so službou prefekta. Moja služba v klube priateľov však vyžaduje cestovať do rôznych farností, stretávať sa s kňazmi a veriacimi a do určitej miery rozširovať klub priateľov. To by som chcel aj do budúcnosti. Chcel by som, aby klub priateľov nebola len nejaká anonymná organizácia, ktorá do značnej miery financuje chod TV LUX, ale aby sme vytvárali spoločenstvo, dokonca dovoľím si povedať takú „luxácku rodinu“. To si vyžaduje stretania s ľuďmi, rôzne pobyty, kde oni radi prídu, ale aj návštevy vo farnostiach, školách, či zariadeniach pre seniorov.

● **Chodíte aj na rekreačno-duchovné pobyty s veriacimi. Aká je Vaša doterajšia skúsenosť z takýchto pobytov? Možno ich pokladať za akési duchovné cvičenia alebo majú viac-menej rekreačný a od-dychový charakter?**

- Tieto pobyty sa nám veľmi osvedčili. Máme zatiaľ pobyty v Nimnici, kde chodia prevažne seniori, ale rozbehli sa aj prázdninové pobyty pre rodiny v Patinciach. Práve na týchto pobytoch je aj možnosť byť s ľuďmi aj osobne a nielen virtuálne. No a pochopiteľne, že keď sme slovenská katolícka televízia, tak tieto pobyty okrem rekreácie a oddychu zahŕňajú aj duchovný program, ranné chvály, každodennú svätú omšu, modlitbu posvätného ruženca, korunky Božieho milosrdenstva, adoráciu i prednášky. A práve toto veriaci oceňujú. Lebo na rekreáciu, či pobyt do kúpeľov môžu ísť aj bez TV LUX.

● **Ako ste prijali rozhodnutie otca arcibiskupa, že sa stávate výpomocným duchovným v našej farnosti?**

- Pravdupovediac do poslednej chvíle som nevedel, kde budem pomáhať. Bolo jasné, že služba prefekta spolu s činnosťou v Tv Lux sa ťažko zladí. Ale mal som viaceré domnienky. Chodil som v nedele večer pomáhať aj vdp. Štefanovi Herényimu na Dlhé Diely, takisto to mohol byť Dóm svätého Martina alebo úplne nejaká iná farnosť. Otec arcibiskup rozhodol, že mám zostať bývať v seminári aj naďalej, aby som bol blízko TV LUX a vypomáhať v Blumentáli, kde to, ako mi povedal, nie je pre mňa neznáme prostredie. To som nečakal, ale potešil som sa. Nemusel som sa sťahovať a hneď ako som mal prvú svätú omšu v Blumentáli ako výpomocný duchovný, ožili vo mne všetky pekné chvíle, ktoré som tu prežil ako kaplán.

● **Sledovali ste aspoň občas náš Blumentál aj potom, ako Vám už čas nedovoľoval posilať nám príspevky a čo by ste odkázali našim čitateľom pri Vašom čiastočnom návrate.**

- Blumentál som sledoval. Najčastejšie sa mi dostával do rúk práve na spomínaných Dlhých Dieloch. Bolo to určité spojenie s farnosťou, kde som prežil väčšiu časť kaplánskeho pôsobenia. Vnímal som cez Blumentál dianie vo farnosti i myšlienky duchovných otcov.

Čo by som odkázal? Je to naozaj čiastočný návrat, ale predsa návrat. Človek sa rád vracia na miesta, kde prežil čosi krásne. Keď som si opäť sadol do spovednice, v ktorej som spovedal aj ako kaplán, bol práve prvý piatok v mesiaci. Opäť vo mne zarezonovali slová piesne, ktorá sa spieva v Blumentáli *Ó, Ježišu, k tebe prichádzam...* Aj ten prvý piatok ju pán organista Mikóczy zahrál. Tam sú slová „otvor mi svoje drahé srdce, tam nájdem poklad svojej duše.“

A to môže byť aj určitý odkaz: **Keď sa ponáhlame k Spasiteľovmu otvorenému Srdcu, vždy tam nájdeme najväčší poklad nášho života a našej duše.**

● **Ďakujem Vám, dôstojný pán, za rozhovor a myslím si, že aj za Blumentálcov, s ktorými ste tu prežili roky, môžem povedať, že sa tešíme, že aj keď iba čiastočne, opäť ste medzi nami.** X. Duchoňová

V Tvojich rukách je môj čas

Čas hrá v našom materiálnom bytí dôležitú úlohu. Žijeme, hýbeme sa v tomto priestore a čas je našim meradlom čo sa týka priebehu a postupnosti udalostí. Najviac ho však vnímame pohľadom do rodného listu, alebo kalendára, pohľadom na dospievajúce deti, alebo odchádzajúcich rodičov, príbuzných a známych. Subjektívna čas, t. j. skutočnosť, že čas vnímame rôzne za rôznych okolností, je nám všetkým známa. Hovoríme že „čas letí“ keď sa zabávame, ale zdá sa, že „čas sa zastavil“, keď sme v čakárni u zubárky. Ale čas je stále rovnaký, tiká stále rovnako, nech už my prežívame veci akokoľvek.

Trojrozmernosť priestoru v ktorom žijeme je hmatateľná. Predmety majú svoju dĺžku, šírku, výšku, môžeme ich vidieť, ohmatať. Pre priestor máme zmyslové orgány, ale všetko čo vidíme a môžeme ohmatať existuje v čase, ktorý je nášmu zmyslovému poznaniu sprostredkovaný len nepriamo, lebo na vnímanie času človek nemá nijaký zmyslový orgán. Pritom priestor a čas sú v takom vzájomnom vzťahu, že pre nás jedno bez druhého nemôže existovať, lebo my existujeme súčasne v čase aj priestore. Tak ako všetko viditeľné i neviditeľné bolo stvorené, tak boli stvorené aj čas a aj priestor. O tejto udalosti veda výpoveď nedáva, lebo je to za hranicami jej možnosti. Veda vie povedať, že existuje čas a priestor a vie popísať ich vlastnosti, ale podstatu času vysvetliť nevie. Pokusy o pochopenie času boli dlhý čas doménou filozofov a vedcov. Na zmysel času existuje množstvo odlišných pohľadov, preto neexistuje jeho jasná definícia. Čas patrí medzi základné samozrejmé pojmy, s ktorými sa denne stretáme, ale nevieme povedať, čo to je.

Svätý Augustín vo svojich „Vyznaniach“ dospel k takémuto záveru: „Čo je teda čas? Keby sa ma nik na to nepýtal, vedel by som to. Keď to mám však niekomu vysvetliť, vtedy to už neviem. Predsa však môžem hovoriť s istotou: *nebolo by minulého času, keby sa nič nemúňalo, nebolo by budúceho času keby nič neprichádzalo, nebolo by prítomného času, keby nič netrvalo. Prítomná vzhľadom na minulosť je pamäť, prítomné vzhľadom na prítomnosť je nazeranie, prítomné vzhľadom na budúcnosť je očakávanie. Duch očakáva, pozoruje a spomína si tak, aby očakávanie prešlo pozorovaním na spomínanie. Teda čas meriame duchom. Pane Bože, aká hlboká je priepasť Tvojich tajomstiev.“*

Z Biblie poznáme pojem večnosť, čo sa vo vedeckej terminológii nevyskytuje. Je ale jasné, že čas a večnosť sú vo vzájomnom pomere, spolu súvisia a navzájom sa dopĺňajú. Biblia nazýva večnosťou „miesto“ alebo „oblasť“, kde prebýva Boh (Iz 57, 15) a Boh je nazvaný večným Bohom (Gen 21, 33 Iz 40, 28). Boh je jediný, v ktorom je minulosť, prítomnosť a budúcnosť spojená v jednej večnej existencii. Večnosť nie je časom bez konca alebo nekonečné trvanie

času, večnosť je mimo času. Je to Božia prirodzená vlastnosť a spôsob existencie Boha. V bežnom živote používame slová „čas letí“, „nemám čas“, „čas sú peniaze“, čo znamená že s časom by sme mali dobre hospodáriť. Môj čas, čas môjho života je obmedzený a má pre mňa nenahraditeľnú cenu. Čas nie je niečo, čo prebieha mimo mňa, ale ho vnímam a prežívam – je to môj čas. Nie dĺžka života, ale jeho obsah je v mojich rukách, a preto je dôležité, ako ho využívame, čím ho naplňam a s čím nakoniec predstúpim pre Božiu tvár a vstúpim s ním do večnosti. **V Tvojich rukách je môj čas, Pane.**

Táňa Hrašková

(Pokračovanie zo s. 1)

Pomôž nám kráčať spolu s tebou s veľkým svetlom viery, ktoré nám osvecuje cestu. Kiež jedného dňa budeme môcť spolu s tebou vidieť tvár Otca, ktorý so Synom a s Duchom Svätým žije a kraľuje na veky vekov.

Na záver, práve v tomto ružencovom mesiaci, by som chcel vyzdvihnúť modlitbu, ktorú excelentným spôsobom spragovali duchovní synovia sv. Dominika. O geneze modlitby posvätného ruženca som písal v úvodníku v októbri 2010. Len pripomeniem, že pripisovanie modlitby priamo sv. Dominikovi má legendárny pôvod. Podobne ako pobožnosť Krížovej cesty, aj modlitba posvätného ruženca prešla stáročným vývojom. V podobe ako ruženec poznáme dnes, ho celým generáciám katolíkov priblížili a popularizovali členovia dominikánskej rehole.

Nechcem, aby to vyznelo tendenčne vo vzťahu ku kríze, ktorej v tomto čase čelí Európa, ale modlitba posvätného ruženca a následné ustanovenie sviatku Ružencovej Panny Márie na 7. októbra je spojené s dôležitou historickou udalosťou – Bitkou pri Lepante. Za pontifikátu dominikána Pia V. bolo Stredomorie čoraz viac vystavené expanzii Osmanskej ríše. V ohrození bol aj Pápežský štát a aj Rím. Pápežovi Piovi V. sa podarilo zorganizovať tzv. Svätú alianciu (zahŕňala Pápežský štát, Španielsko Benátky, Janov, Maltézsky rád a ďalšie menšie štáty a rády), ktorá pod vedením mladého admirála Juana d' Austria postavila svoje vojsko a námorné loďstvo proti osmanskej presile (v počte mužov aj lodí). Pápež urgoval kresťanský svet, aby sa modlil aj prostredníctvom ruženca za odvrátenie pohromy, ba dokonca ruženca rozdali aj vojakom a námorníkom. Keď 7. októbra 1571 došlo v oblasti Lepantu v Jónskom mori vo východnom Stredomorí k rozhodujúcej bitke v jednej z najväčších námorných bitiek, osmanská flotila aj napriek svojej prevahe bola rozdrvená a Apeninský polostrov s Rómom sa na dlhší čas uchránil od bezprostrednej hrozby. Pápež, veľký cititeľ Panny Márie a posvätného ruženca, v tom videl jej zásah. Preto neskôr 7. október vyhlásil za sviatok Ružencovej Panny Márie.

Aj napriek nadšeniu, s ktorým som v krátkosti opísal víťazstvo kresťanov nad mohamedánmi pri Lepante, nechcem sa

(Dokončenie na s. 8)

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Št: 14,30 – 16,30 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrovanie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

Aktuálny omšový poriadok a spovedanie pozri v rubrike **OZNAMUJEME**.

• **nedeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (maď.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; • **v sobotu:** 6,30; 18,00 h; • **sviatok v pracovný deň:** podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** podľa oznamov.

Počas školského roka:

sv. omša pre mládež utorok – 18,00 (spieva zbor Běčkari)

sv. omša pre birmovancov piatok – 18,00 (spieva mládežnícky zbor)

sv. omša pre deti nedeľa – 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

• vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h; • v **prvopiatkovom týždni** aj pri rannej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h; • v **sobotu** po skončení rannej sv. omše, ktorá začína o 6,30 h a večer pri sv. omši o 18,00 h; • v **nedeľu dopoludnia** pri sv. omšiach o 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 h.

FATIMSKÁ SOBOTA

3. 10. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe posvätného ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 17. 10. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

• v **stredú** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca • vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h, do 17,55 h.

KATECHÉZA

• **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

• **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz s psychológom a raz s lektorom prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia snúbencov sú v pondelky o 18,00 h – jednotlivé dáta nájde na farskej webovej stránke. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša.

• **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorok a stredy o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

Knižnica svätej Kataríny z technických dôvodov nebude až do odvolania poskytovať svoje služby.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 – 11,00 h;
- **právna:** v stredu 15,30 – 17,30 h, 1. a 3. štvrtok 9,00 – 11,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa od septembra budú schádzať každý druhý štvrtok v mesiaci.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA OKTÓBER

Všeobecný:

Aby bol vykokorený obchod s ľuďmi, ktorý je modernou formou otroctva.

Evanjelizačný:

Aby kresťanské komunity v Ázii naplnené kresťanským duchom ohlasovali evanjelium tým, ktorí ho ešte len očakávajú.

Úmysel KBS:

Aby sa v našich rodinách rozšírila spoločná modlitba posvätného ruženca.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

1. 10. Sv. Terézie z Lisieux, panny a učiteľky Cirkvi
2. 10. Svätých anjelov strážcov
7. 10. Ružencovej Panny Márie
15. 10. Sv. Terézie od Ježiša, panny a učiteľky Cirkvi
28. 10. Sv. Šimona a Júdu, apoštolov – **127. výročie posviacky nášho chrámu**

OZNAMUJEME

- Mesiac október je mesiacom posvätného ruženca. V našom kostole sa budeme modliť **posvätný ruženec** v pracovné dni ráno po skončení rannej svätej omše o **6,30 h**, **večer po svätej omši o 16,30 h** a **v sobotu po skončení rannej svätej omše o 6,30 h**.
- **Omšové úmysly** na mesiac november sa budú zapisovať **v pondelok 5. októbra** od 16,00 h v seminárnej miestnosti farského úradu na Vazovovej 8.
- **Duchovná obnova** – organizuje ju naše blumentálske ružencové bratstvo na **nedeľu 11. októbra 2015**. Program: 15,45 h – modlitba ruženca, 16,30 h – svätá omša, 17,30 h – prednáška na tému: *V službe Božieho slova* (v seminárnej miestnosti na fare). Obnovu vedie P. Šimon Tyrol z rehole dominikánov.
- **Výročie posviacky chrámu – slávnostná hodová svätá omša** bude v **nedeľu 25. októbra** o 9,00 h. Zároveň pozývame aj na **tradičné hodové stretnutie** v seminárnej miestnosti o 15,00 h. **V stredu 28. októbra v deň výročia** bude slávnostná svätá omša o 16,30 h.
- **Mládežnícka omša spojená prípravou birmovancov** bude bývať v utorok o 18,00 h.

(Dokončenie zo s. 7)

nechať uniesť militantným duchom. Ale azda mi nebude nikto zazlievať, ak označím silu modlitby za našu duchovnú zbraň. Pokora a radosť sv. Františka pri prvej jasličkovej slávnosti, ktorá nás naplní pokojom Vianoc a vďačnosť Kristovi za dielo vykúpenia, ktoré si spritomňujeme nielen vo Veľkom pôste Krížovou cestou, ale aj úcta k Matke ustavičnej pomoci a svätý ruženec – tieto dva prejavy mariánskeho kultu, ktoré nie sú viazané na určité liturgické obdobie, nám dokážu v každej epoche poskytnúť príslušnú výzbroj do duchovných zápasov.

Aj v tomto období, keď hrozia na našom kontinente nové eskalácie napätia s vyznávačmi islamu, keď sme svedkami priam pomätenosti mnohých politických lídrov, ktorí rozhodujú o budúcnosti Európy, ale aj svedkami buď ustráchanosti alebo rozpakky vyvolávanej dobromyseľnosti zo strany pastierov Cirkvi spojenej s pomýlenou optimistickým odhadom výbušnosti situácie, do ktorej sa Európa dostáva, nech všetky naše minulé, ale aj terajšie vonkajšie prehry a víťazstvá nám hovoria o skrytom vnútornom duchovnom zápase.

Matka a svätá Panna, ktorá si s láskou zavinula svoje Dieťa a uložila do biednych jasíel, ktorá si pokorne stála pod Krížom, na ktorom bol vyvýšený tvoj Syn, ktorá sa na nás díváš tajuplným pohľadom na zázračnej ikone ako Matka ustavičnej pomoci, a ktorú si denne uctievať posvätným ružencom, nikdy nás neopuší a ustavične za nás oroduj!

O to Ťa prosí so svojimi blumentálskymi ovečkami

Tvoj úbohý a nehodný služobník Braňo Čaniga

Blumentál, vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bratislava Blumentál, Vazovova 8. **Zodpovedný redaktor: Xénia Duchoňová. Cenzor: Branislav Čaniga. Spolupracovníci:** Ján Sitár, Daniel Dian, Stanislav Čúzy. S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave zo dňa 16. 12. 1997 č. 4264/97. Príspevky v rozsahu maximálne dve normostrany, návrhy a pripomienky k farskému časopisu môžete dať v zalepenej obálke do sakristie farského kostola alebo do farskej kancelárie pod zn. časopis Blumentál, resp. poslať na **mailovú adresu: blumdux@centrum.sk**. Redakcia si vyhradzuje právo úpravy príspevkov. Sadzba: Forma, s. r. o. Tlač: VEDA, Bratislava. **Internet: www.blumental.sk.**